

Η κρίση στην ευρωζώνη

Υπάρχει εναλλακτική λύση, αλλά αυτή δεν βρίσκεται σε καμία εκλογική λίστα

Ο Βρετανός Εργατικός¹ πρωθυπουργός Χάροντλ Ουίλσον έκανε κάποτε την περίφημη παρατήρηση ότι μία εβδομάδα είναι πολύς καιρός στην πολιτική. Και, πράγματι, είναι εκπληκτικό το πόσο γρήγορα η αστική τάξη μπορεί να ξεχάσει. Ας δούμε πώς πραγματικά ξεκίνησε η σημερινή κρίση. Αν διαβάσει κανείς τους οικονομικούς σχολιαστές ή ακούσει τους πολιτικούς σε οποιαδήποτε χώρα σήμερα –είτε στη Βρετανία, είτε στις ΗΠΑ, είτε στην ίδια την Ευρώπη- θα νομίζει ότι η παγκόσμια κρίση του καπιταλισμού οφείλεται στο ότι οι εργαζόμενοι ζούσαν σε κράτη πολυτελούς κοινωνικής πρόνοιας που τώρα πια δεν μπορούν να τους πληρώσουν!

Η πολιτική και οικονομική παράλυση συνεχίζονται στην Ευρώπη

Από την Ελλάδα έως την Πορτογαλία και από την Ιταλία έως την Ισπανία η κρίση χρέους της Νότιας Ευρώπης αποδίδεται σε τεμπέληδες εργάτες και σε φοροφυγάδες μικροαστούς. Για να γίνει αυτό πιστευτό πλήθος εφημερίδων παραθέτουν δηλώσεις ενός -συνήθως ανώνυμου- «απλού εργάτη» ο οποίος συμφωνεί πώς «όλοι ζούσαμε πάνω από τις δυνατότητές μας». Κάνουν σαν να έχουν ξεχάσει ότι όλα ξεκίνησαν με το σκάσιμο -αρχικά στις ΗΠΑ- μιας χρηματοπιστωτικής φούσκας που δημιουργήθηκε από καλοπληρωμένους τραπεζίτες και χρηματιστές. Οι τράπεζες και τα μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έπρεπε να διασωθούν από το κράτος, επειδή ήταν «πολύ μεγάλα για να καταρρεύσουν». Αυτό το σχέδιο διάσωσης φόρτωσε τις κυβερνήσεις της Ευρώπης -και όχι μονάχα της Ευρώπης- με το σημερινό τους «μη βιώσιμο» κόστος δανεισμού.

Αλλά ακόμη κι αυτό δεν είναι η ουσιαστική αιτία της κρίσης. Τα κράτη παντού διασώζουν το χρηματοπιστωτικό σύστημα προκειμένου να διασώσουν την ίδια την καπιταλιστική τάξη πραγμάτων. Τα τελευταία είκοσι χρόνια χρηματοπιστωτικής κερδοσκοπίας οφείλονται στο ότι ολόκληρο το σύστημα βρισκόταν ήδη σε βαθιά κρίση. Αυτή ήταν μια κρίση συσσώρευσης κεφαλαίου που ξεκίνησε τη δεκαετία του 1970. Όταν όλες οι «λύσεις», όπως η εθνικοποίηση και η χρηματοδότηση του χρέους, απέτυχαν να επανεκκινήσουν τη συσσώρευση και να την οδηγήσουν στα επίπεδα της μεταπολεμικής οικονομικής άνθισης, η καπιταλιστική κρίση δεν μπορούσε παρά να ακολουθήσει μονάχα

---

¹ Δηλαδή μέλος του Εργατικού Κόμματος Βρετανίας (British Labour Party), το οποίο, φυσικά, μόνο εργατικό δεν είναι. (Σ.τ.Μ.)

μια πορεία. Αυτή εξελίχθηκε, με τον παραδοσιακό τρόπο, προς την κερδοσκοπία, την οποία ο Μαρξ εξισώνει συχνά με την «απάτη» στον Τρίτο Τόμο του «Κεφαλαίου».²

Όμως, η κερδοσκοπία με βάση αυθαίρετες αξίες που προσαρτώνται στο «ενεργητικό», που είναι μονάχα ενεργητικό στα χαρτιά, θα μπορούσε να διατηρηθεί μονάχα με την προσποίηση ότι αυτό το πλασματικό κεφάλαιο όντως βασιζόταν σε πραγματικές παραγωγικές αξίες. Στην πραγματικότητα, στηριζόταν σε ένα βουνό χρέους που έφθανε μέχρι αυτόν που ήταν ο λιγότερο ικανός να πληρώσει μέσα στην κοινωνία.

Αυτό, παραδόξως, ήταν ένα χρήσιμο άλλοθι όταν ήρθε η κρίση. Έκανε ακόμη ευκολότερο να επιδράσει το ψέμα του ότι «όλοι είμαστε στην ίδια βάρκα». Και μήπως οι κρατούντες δεν τα έχουν καταφέρει μια χαρά; Ύστερα από τέσσερα χρόνια αυξανόμενης λιτότητας για «να μειωθεί το χρέος» το παγκόσμιο τραπεζικό χρέος ουσιαστικά δεν έχει μειωθεί. Σύμφωνα με την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών³ αυτό παραμένει στα 22.347.200.000.000 δολάρια⁴ και σε αυτό δεν περιλαμβάνεται το κερδοσκοπικό εμπόριο των λεγόμενων «παραγώγων»⁵. Πράγματι, τα τελευταία (τα οποία είναι μια μορφή αντασφάλισης έναντι μελλοντικών απωλειών) εξακολουθούν να αυξάνονται. Τον Ιούνιο του 2009 το σύνολο των συμφωνιών ανερχόταν σε 594,5 τρισεκατομμύρια δολάρια, αλλά το τελευταίο τρίμηνο για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία αυτό ανέρχεται σε 707.569.000.000.000 δολάρια.⁶ Δεν πρόκειται για τα μπόνους των τραπεζιτών που έχουν διασφαλισθεί από την κρατική παρέμβαση αλλά για ολόκληρο το παιχνίδι της ίδιας της χρηματιστηριακής κερδοσκοπίας. Τα χρέη των παραγώγων όχι μόνο δεν έχουν μειωθεί, αλλά έχουν αυξηθεί κατά 100 τρισεκατομμύρια δολάρια μονάχα τους τελευταίους έξι μήνες. Το φαινόμενο αυτό είναι πιο ακραίο σε ορισμένες χώρες απ' ότι σε άλλες.

Όπως πάντα, οι Αγγλοσάξονες εξακολουθούν να παίζουν πιο σκληρά στο χρηματοπιστωτικό παιχνίδι, με αποτέλεσμα το Ηνωμένο Βασίλειο να είναι το μόνο μεγάλο κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει αυξήσει τα τραπεζικά χρέη τον τελευταίο χρόνο. Όπως το επιβεβαίωσε ο Ρόμπερτ Πέστον⁷ στα τέλη της περασμένης χρονιάς:

---

² «Η τράπεζα και η Πίστη, όμως, γίνονται ταυτόχρονα το πιο ισχυρό μέσο, για να οδηγηθεί η κεφαλαιοκρατική παραγωγή πέρα από τα δικά της όρια και ένας από τους πιο αποτελεσματικούς μοχλούς των κρίσεων και της απάτης». Καρλ Μαρξ, *Το Κεφάλαιο*, Τόμος, Τρίτος Τμήμα V: Διάσπαση του κέρδους, Κεφ. 36. Προκεφαλαιοκρατικά, σ. 758, μτφ. Παναγιώτη Μαυρομάτη, Εκδόσεις «Σύγχρονη Εποχή», Αθήνα 1978.

³ Η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (Bank for International Settlements – BIS) εδρεύει στην Ελβετία και δημιουργήθηκε με τις Συμφωνίες της Χάγης το 1930. Είναι ένας διεθνής τραπεζικός οργανισμός που αποτελείται από τις κεντρικές τράπεζες που «υποβοηθεί τη διεθνή νομισματική και χρηματοοικονομική συνεργασία και δρα ως μια τράπεζα για τις κεντρικές τράπεζες» και δεν βρίσκεται υπό τον έλεγχο καμίας κυβέρνησης. (Σ.τ.Μ.)

⁴ http://www.bis.org/statistics/r_qa1206_anx3a.pdf

⁵ Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα (derivatives) είναι μια διμερής σύμβαση η οποία μπορεί να αναφέρεται σε μετοχές, δείκτες μετοχών, ομόλογα, συνάλλαγμα ή εμπορεύματα. Η αξία τους εξαρτάται από την αξία υποκείμενων μέσων (underlying instruments), όπως τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τα επιτόκια, τις τιμές των χρεογράφων, των μετοχών, των εμπορευμάτων και τους χρηματοοικονομικούς δείκτες (Σ.τ.Μ.).

⁶ <http://www.bis.org/statistics/derstats.htm>

⁷ Βρετανός δημοσιογράφος και οικονομικός αρχισυντάκτης του BBC. (Σ.τ.Μ.)

«Μια άλλη κάπως περίεργη και, ίσως, κάπως ενοχλητική τάση είναι το ότι το χρέος των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων έχει αυξηθεί από 205% σε 210% του ΑΕΠ».⁸

Όμως, ο καπιταλισμός στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορεί να κάνει και τίποτε άλλο. Έχοντας μειώσει δραστικά τον βιομηχανικό τομέα σε σημείο που αυτός να αποτελεί μόλις το 1/8 του ΑΕΠ στηρίζεται απεγνωσμένα στον χρηματοπιστωτικό τομέα για να αναμένει μια αύξηση του ΑΕΠ. Και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η κρίση είναι εδώ. Αν η οικονομία της ευρωζώνης λιμνάζει πώς μπορεί ο ευρωπαϊκός τραπεζικός τομέας να βρει καινούργια χρηματοπιστωτικά και κερδοσκοπικά παιχνίδια για να παίξει (ή «παροχή τραπεζικών υπηρεσιών» όπως η βρετανική άρχουσα τάξη αρέσκεται να το λέει).⁹

Και σε αυτό πρέπει να προστεθεί και το ζήτημα του χρέους. Στα λεγόμενα PIIGS¹⁰ το Ηνωμένο Βασίλειο δεν έχει μεγάλη έκθεση στο ελληνικό και το ισπανικό χρέος, αλλά είναι πολύ εκτεθειμένο στο πορτογαλικό και το ιρλανδικό. Αν αυτές οι χώρες προχωρήσουν σε αθέτηση πληρωμών (τη στιγμή που επιβιώνουν από τα οικονομικά πακέτα του ΔΝΤ και της ευρωζώνης), τότε ο βρετανικός τραπεζικός τομέας θα φθάσει σε ένα σημείο απόλυτης μη βιωσιμότητας. Η αύξηση του χρέους σε σχέση με το ΑΕΠ γίνεται ακατάσχετη όσον αφορά τις πλουσιότερες οικονομίες του κόσμου. Σύμφωνα με μια πρόσφατη έκθεση για τη «μείωση των δανειακών χαρτοφυλακίων» (δηλ. τη μείωση χρέους):

«Το συνολικό χρέος αυξάνεται πράγματι στις μεγαλύτερες δέκα οικονομίες του κόσμου, αφότου ξέσπασε η χρηματοπιστωτική κρίση της περιόδου 2008-2009, κυρίως εξαιτίας του αυξανόμενου κρατικού χρέους. Επιπλέον, η αναλογία του συνολικού χρέους προς το ΑΕΠ έχει μειωθεί μόνο σε τρεις χώρες του δείγματός μας: Ηνωμένες Πολιτείες, Νότιος Κορέα και Αυστραλία.

*Από την άποψη του ποσοστού του ΑΕΠ προς το χρέος το Ηνωμένο Βασίλειο βρίσκεται στην κορυφή του πρωταθλήματος του χρέους. Το συνολικό χρέος του Ηνωμένου Βασιλείου έχει πλέον υπερβεί το 500% του ΑΕΠ, ενώ λίγο πιο πίσω βρίσκεται η Ιαπωνία. Για την Ισπανία το ποσοστό είναι πάνω από 300%».*¹¹

Η καπιταλιστική επιλογή

Το να προσπαθήσουν οι καπιταλιστικές κυβερνήσεις να θέσουν αυτό το πρόβλημα υπό έλεγχο είναι ένα μόνο ζήτημα. Αυτό που θέλουν είναι να κάνουν την εργατική τάξη να είναι εκείνη που θα πλη-

⁸ <http://www.bbc.co.uk/news/business-15820601> *UK's Debts Biggest in the World*

⁹ Η υπερεξάρτηση από τον χρηματοπιστωτικό τομέα είναι αυτή που έχει οδηγήσει στην πλήρη απομόνωση της βρετανικής κυβέρνησης στην Ευρώπη αναφορικά με τον χαρακτήρα και το εύρος των κανονισμών της συμφωνίας «Βασιλεία III». Βλ. “Osborne hand hovers over No vote on key reform”, *Financial Times* 4.5.2012.

¹⁰ Πρόκειται για έναν άθλιο και εξευτελιστικό περιληπτικό όρο που χρησιμοποιούν οι αγγλοσαξονικοί χρηματοπιστωτικοί κύκλοι αναφερόμενοι στην Πορτογαλία, την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Ελλάδα και την Ισπανία (αντίστοιχα στα αγγλικά: Portugal, Ireland, Italy, Greece, Spain). Η λέξη *pig* («πυγκ») στα αγγλικά σημαίνει «γουρούνι». (Σ.τ.Μ.)

¹¹ Έκθεση του Mckinsey Global Institute.

http://www.mckinsey.com/Insights/MGI/Research/Financial_Markets/Uneven_progress_on_the_path_to_growth

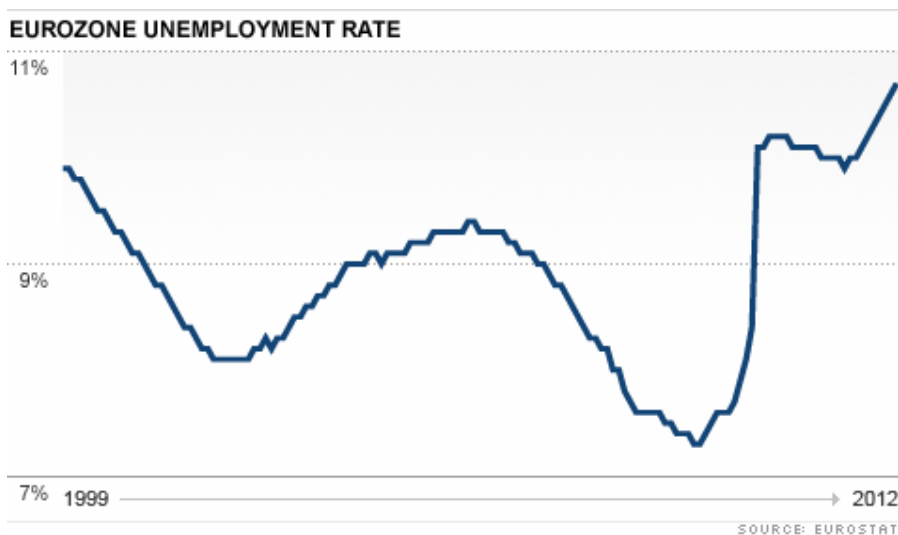
ρώσει, με περικοπές στην κοινωνική πρόνοια, με μείωση των δαπανών για την υγεία, με περικοπή των μισθών, των συντάξεων και των θέσεων εργασίας. Όμως, όπως γράψαμε στο *Revolutionary Perspectives*¹² No. 59:

«Η λιτότητα οδηγεί ακριβώς στο αντίθετο από το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα».¹³

Όσο η εργατική τάξη χάνει τη δουλειά της και όσο το κράτος πρόνοιας περικόπτεται, τόσο περισσότερο οι οικονομικές συμφωνίες φθίνουν και τα κρατικά έσοδα μειώνονται, και έτσι τόσο περισσότερο αυξάνεται ο δανεισμός. Τα χρέη όλων των χωρών, και ιδιαίτερα των λεγόμενων ΠΙΙΓΣ, εξακολουθούν να αυξάνονται και θα χρειαστούν περαιτέρω διαγραφές χρεών και διεθνή σχέδια διάσωσης.

Εν τω μεταξύ, αυξάνεται καθημερινά η αγωνία εκατομμυρίων ανθρώπων. Τα τελευταία στοιχεία για την ανεργία που δημοσίευσε η *Guardian* (1/5/2012) δείχνουν ότι:

«Σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν σήμερα 24,7 εκατομμύρια άνεργοι. Στο εσωτερικό της ευρωζώνης το ποσοστό της ανεργίας των νέων σημείωσε άλμα από 20,6% σε 22,1%, το οποίο ισοδυναμεί με 3.345.000 ανέργους ενήλικες κάτω από την ηλικία των 25 ετών».

Ποσοστό ανεργίας της ευρωζώνης (Πηγή: Eurostat)

Η Ισπανία και η Ελλάδα έχουν ανεργία άνω του 50% στους νέους κάτω των 25 ετών. Ακόμα και στην Ιταλία αυτό το ποσοστό έχει φθάσει το 36%. Και αυτός είναι ο επίσημος αριθμός. Πόσος θα είναι ο συνολικός αριθμός αν προστεθούν σε αυτόν οι προσωρινώς, περιστασιακώς και μερικώς απασχολούμενοι; Δεδομένου ότι η γενική πρόβλεψη είναι ότι αυτή η κατάσταση θα διαρκέσει μια δεκαετία μιλάμε για μια χαμένη γενιά. Εκτός αυτού, σε ολόκληρη την Ευρώπη εκατομμύρια οικο-

¹² Περιοδικό της CWO (Κομμουνιστική Εργατική Οργάνωση) στη Βρετανία. (Σ.τ.Μ.)

¹³ Βλ. το άρθρο "Capitalism in the Quagmire of Debt". Όσοι ενδιαφέρονται να μάθουν την άποψή μας για το μέλλον της ευρωζώνης θα την βρουν εν αφθονία σε αυτό το τεύχος.

γένειες έχουν φθάσει σε μια κατάσταση απόγνωσης με ορισμένες οικογένειες να πνίγονται στα χρέη που εξακολουθούν να αυξάνονται. Ήδη αυξάνονται οι αυτοκτονίες, ειδικά στην Ελλάδα και στην Ιταλία.¹⁴ Στην Ελλάδα η μέση πτώση του οικογενειακού εισοδήματος τα τελευταία τέσσερα χρόνια ανέρχεται στο 30%. Πολλές οικογένειες με παιδιά μπορούν να δαπανήσουν μονάχα 10 ευρώ για τρόφιμα και πολλές άλλες δεν θα μπορέσουν ποτέ να ξεχρεώσουν τα χρέη τους.¹⁵

Η συνολική χρεοκοπία -αν μπορούμε να αποφύγουμε την ειρωνεία- της πολιτικής των περικοπών έχει επηρεάσει αρνητικά την εμπιστοσύνη προς τους αποστόλους της λιτότητας. Στο εσωτερικό της παγκόσμιας άρχουσας τάξης επιστρέφουν αυτοί που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως νέο-κεϋνσιανοί. Με επικεφαλής οικονομολόγους όπως ο Τζέιμς Κρούγκμαν και ο Λάρυ Σάμερς, επισημαίνουν τώρα το άκαρπον της τρέχουσας πολιτικής και ζητούν ένα «κίνητρο». Απηχώντας αυτή την άποψη οι σοσιαλδημοκράτες, ειδικά στη Βρετανία και στη Γαλλία, διατείνονται ότι διαθέτουν μια νέα πολιτική για να απαλύνουν το πλήγμα της λιτότητας. Σε πολλούς εργαζομένους που είναι φορτωμένοι με χρέη, μαστίζονται από τη λιτότητα και σαρκάζουν το πολιτικό κατεστημένο αυτή τους φαίνεται ότι είναι μια πολιτική που αξίζει να δοκιμαστεί. Πιστεύουν ότι αυτή δεν μπορεί να είναι χειρότερη από εκείνη που εφαρμόστηκε προηγουμένως.

Ωστόσο, αυτή η πολιτική στηρίζεται στον αέρα και, εν πάση περιπτώσει, δεν αποτελεί εναλλακτική λύση. Το βασικό δόγμα του κεϋνσιανισμού είναι η χρηματοδότηση του ελλείμματος. Το κράτος δανείζεται χρήμα (ή απλώς το τυπώνει) για να το επενδύσει σε σχέδια για τη δημιουργία θέσεων εργασίας ώστε, κατόπιν, οι εργαζόμενοι να μπορούν να δαπανήσουν το εισόδημά τους (το λεγόμενο «πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα»)¹⁶ και να επιτύχουν την περίφημη ανάπτυξη. Αυτό που λησμονείται εδώ είναι ότι ιστορικά οι κεϋνσιανές πολιτικές που εφαρμόστηκαν μπόρεσαν τελικά να μειώσουν τον κρατικό δανεισμό μονάχα *ύστερα* από χρόνια λιτότητα. Σήμερα, ωστόσο, πώς γίνεται τα κράτη, που είναι όλα φορτωμένα με τόσο πολύ χρέος, να μπορέσουν να εφαρμόσουν μια αναπτυξιακή πολιτική που στηρίζεται σε περαιτέρω χρηματοδότηση του χρέους; Αυτά τα κράτη θα δυσκολευτούν να χρηματοδοτήσουν μέρος του δανεισμού τους διαμέσου της έκδοσης ομολόγων στους επενδυτές (δηλ. τους μεγάλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς) που έχουν ήδη πανικοβληθεί από το ύψος του δημοσίου χρέους! Καθώς ακολουθούν ήδη μια πολιτική ποσοτικής χαλάρωσης (δηλ. τυπώνουν χρήμα) μόνο και μόνο για χρηματοδοτήσουν τις τράπεζες προκειμένου να κρατήσουν το σύστημα σε λειτουργία. Όταν αυτό το είδος χρήματος τεθεί σε κυκλοφορία, τότε ο εφιάλης της Μέρκελ για τη Δημοκρατία της Βαϊμάρης θα γίνει πραγματικότητα.¹⁷

¹⁴ <http://blog.occupiedlondon.org/2012/03/21/little-stories-from-imf-run-greece-81-year-old-woman-sets-herself-alight-man-drowns-in-the-port-of-piraeus-after-driving-his-car-into-the-sea-70-year-old-man-storms-tax-office-with-a-shotgun/>

¹⁵ <http://www.channel4.com/news/extremist-politics-on-the-rise-as-greek-austerity-bites> και σχετικά με το Ηνωμένο Βασίλειο “Credit boom left low-income groups in debt forever”, *Financial Times* 4.5.2012.

¹⁶ Οι κεϋνσιανοί οικονομολόγοι υποστηρίζουν τις κρατικές δαπάνες ως τρόπο στήριξης της οικονομίας. Η διάχυση μιας τέτοιας δαπάνης στην οικονομία ονομάζεται «πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα» (multiplier effect). (Σ.τ.Μ.)

¹⁷ Δηλαδή η κατακόρυφη αύξηση του πληθωρισμού. (Σ.τ.Μ.)

Σε αναζήτηση αστικής πολιτικής

Πράγματι, πολιτικοί όπως ο Εντ Μπαλς¹⁸ και ο Φρανσουά Ολάντ που υπόσχονται «αλλαγή» ή ότι θα κάνουν κάτι διαφορετικό, ενώ το μόνο που προσφέρουν είναι η αναβολή της λιτότητας για έναν χρόνο ή περισσότερο σε σχέση με τους δεξιούς αντιπάλους τους. Η ιδέα της εφαρμογής μιας αναπτυξιακής πολιτικής διαμέσου της χρηματοδότησης (με δανεισμένο ή τυπωμένο χρήμα) μιας νέας υποδομής το μόνο που θα κάνει θα είναι να επιδεινώσει το πρόβλημα. Στην πραγματικότητα, κάθε τμήμα της άρχουσας τάξης δεν έχει καλύτερη πολιτική ως διέξοδο από το καπιταλιστικό αδιέξοδο μέσα στο οποίο βρισκόμαστε από ότι ο Ουϊλκινς Μικόμπερ του Τσάρλς Ντίκενς¹⁹. Όμως, οι απελπισμένοι ψηφοφόροι πιθανόν να προτιμήσουν αυτό. Το δείχνει ήδη η επιτυχία των Εργατικών στις τοπικές εκλογές στο Ηνωμένο Βασίλειο (παρ' όλο που οι 7 στους 10 ψηφοφόρους δεν πήγαν να ψηφίσουν) και η νίκη του Ολάντ στις γαλλικές προεδρικές εκλογές. Όμως, τίποτα δεν θα αλλάξει τελικά για τους εργάτες.

Προσφέρονται, όμως, και άλλες απεγνωσμένες λύσεις για το μέλλον. Η άκρα Δεξιά βρίσκεται σε άνοδο προτείνοντας «απλές» αλλά παραπλανητικές λύσεις. Σύμφωνα με αυτήν η ανεργία και η μείωση των απολαβών δεν αποτελούν συνέπειες της αποτυχίας του καπιταλιστικού συστήματος, αλλά οφείλονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη μετανάστευση. Στην περίπτωση της Ελλάδας οι σύντροφοί μας έχουν ήδη σημάνει συναγερμό για την άνοδο της ξενοφοβίας και της ακροδεξιάς που έχει να κάνει με το γεγονός του ότι η κρίση παρουσιάζεται ότι οφείλεται στη Γερμανία.²⁰ Η «Χρυσή Αυγή» στην Ελλάδα, η οποία μπήκε για πρώτη φορά στη Βουλή (με 21 έδρες), το κόμμα του Γκερτ Βίλντερς στην Ολλανδία και το Εθνικό Μέτωπο στη Γαλλία, έχουν επισπεύσει αυτό το αντι-μεταναστευτικό και αντι-ΕΕ²¹ μήνυμα. Στην Ελλάδα οι μαχαιροβγάλτες της «Χρυσής Αυγής», όπως και οι ναζί που μιμούνται, θα αρχίσουν να κάνουν πιο κολασμένη τη ζωή των μεταναστών από αυτή που είναι τώρα. Η πιο ραφιναρισμένη Μαρίν Λεπέν ελπίζει να αξιοποιήσει την ήττα του Σαρκοζί διχάζοντας το κόμμα του πάνω στα ζητήματα της μετανάστευσης και της εγκληματικότητας προκειμένου να καταστήσει το Εθνικό Μέτωπο το κυριότερο κόμμα της Δεξιάς. Η αστική τάξη είναι φυσικό να ποντάρει πάνω στο χαρτί του «εθνικού». Τα κηρύγματα του τύπου «όλοι βρισκόμαστε στην ίδια βάρκα» και το ότι χρειάζονται θυσίες «για το καλό της χώρας» στοχεύουν στο να αποπροσανατολίσουν την προσοχή από το γεγονός του ότι η εργατική τάξη πληρώνει την αστική

¹⁸ Βρετανός πολιτικός του Εργατικού Κόμματος και σήμερα σκιώδης υπουργός οικονομικών. (Σ.τ.Μ.)

¹⁹ Στο μυθιστόρημα «Δαβίδ Κόμπερφιλντ» του Τσάρλς Ντίκενς, ο Ουϊλκινς Μικόμπερ δήλωνε: «Ετήσιο εισόδημα είκοσι λίρες, ετήσιες δαπάνες δεκαεννέα λίρες, δεκαεννέα σελλίνα και έξι πέννες, με αποτέλεσμα την ευτυχία. Ετήσιο εισόδημα είκοσι λίρες, ετήσιες δαπάνες είκοσι λίρες και έξι πέννες, με αποτέλεσμα την αθλιότητα.» Τουτέστιν, η διαφορά ανάμεσα στην ευτυχία και στην αθλιότητα είναι να χρωστάς έστω και δέκα δραχμές παραπάνω απ' όσα εισπράττεις! (Σ.τ.Μ.)

²⁰ <http://www.leftcom.org/en/comment/9693#comment-9693>

²¹ ΕΕ: Ευρωπαϊκή Ένωση. (Σ.τ.Μ.)

τάξη για να εξακολουθεί η δεύτερη να απολαμβάνει τους καρπούς της εκμετάλλευσής της πρώτης. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι το πολιτικό κλίμα θα γίνει χειρότερο. Οι Έλληνες σύντροφοί μας προσπάθησαν να αντιδράσουν σε αυτόν τον αυξανόμενο εθνικισμό με μια έκκληση προς τους Γερμανούς εργάτες. Αυτή η έκκληση μοιράστηκε σε χιλιάδες αντίτυπα και έτυχε καλής υποδοχής σε εργοστάσια στη Γερμανία.²² Η προκήρυξη δείχνει ότι η εργατική τάξη στη Γερμανία έχει ήδη πληρώσει και εξακολουθεί να πληρώνει το «οικονομικό θαύμα».

«Η άλλη όψη του γερμανικού “οικονομικού θαύματος” της τελευταίας δεκαετίας είναι οι εργαζόμενοι: αυτοί πλήρωσαν και πληρώνουν το κόστος της “βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας” της γερμανικής οικονομίας.

Οι πραγματικοί μισθοί των Γερμανών εργαζομένων πέφτουν χρόνο με το χρόνο όλο και πιο χαμηλά, ενώ τα κέρδη των επιχειρήσεων “φουσκώνουν” συνεχώς. Η αγοραστική δύναμη βρίσκεται πλέον πολύ κάτω από τον πληθωρισμό.

7 εκατομμύρια (20% του εργατικού δυναμικού) δουλεύουν επίσημως με συμβάσεις μερικής απασχόλησης περιορισμένου ωραρίου (“mini-jobs”), με μηνιαίες αποδοχές κάτω των 400 ευρώ και μάλιστα χωρίς ασφάλιση.

Ενώ για τους εργαζόμενους ο πραγματικός μισθός μειώθηκε τα τελευταία 10 χρόνια, οι τράπεζες αύξησαν τα κέρδη τους κατά 39%»²³

Και αυτό είναι που η άρχουσα τάξη θέλει παντού για όλους μας. Ας δούμε το παρακάτω απόσπασμα ενός άρθρου που γράφτηκε τις παραμονές των γαλλικών προεδρικών εκλογών από τον Γιόζεφ Γιόφε στους *Financial Times* (3 Μαΐου):

«Ο Φρανσουά Ολάντ είναι το φαβορί για τη γαλλική προεδρία. Είναι μια ζοφερή προοπτική για όλους εκτός από τους νεοκεϋνσιανούς και τους παλιούς σοσιαλιστές... θα πρέπει να πάρει το προβάδισμα από τον εταίρο του σοσιαλδημοκράτη Γκέρχαρντ Σρέντερ.

Γιατί ο πρώην Γερμανός καγκελάριος; Επειδή εκείνος τόλμησε να πει στους ψηφοφόρους του αυτά που ούτε ο κ. Ολάντ ούτε ο Νικολά Σαρκοζί δεν θα έλεγαν ακόμη κι αν τους βασάνιζαν στον τροχό. Πριν από εννέα χρόνια ο κ. Σρέντερ προειδοποίησε τη χώρα του: ‘μειώστε τις κοινωνικές παροχές, απελευθερώστε την αγορά εργασίας και αποδεχθείτε την ατομική ευθύνη, ειδάλλως...’. Κατόπιν, πραγματοποίησε την «Ατζέντα 2010». Και ιδού, η Γερμανία πήγε από το μηδέν στο 3% την ανάπτυξη δύο χρόνια πριν από την κρίση, και, στη συνέχεια, πάλι στο 3%».²⁴

Σήμερα οι Γερμανοί εργάτες δεν είναι σε καλύτερη κατάσταση, αλλά η μάζα της υπεραξίας που αυτοί παράγουν έχει δώσει όπλα στους ομοίους της Μέρκελ να χρησιμοποιήσουν για να επιβάλ-

²² <http://www.leftcom.org/en/articles/2012-04-19/open-letter-to-our-fellow-workers-in-germany> ή διαβάστε το περιοδικό *Aurora*, Δελτίο της Κομμουνιστικής Εργατικής Οργάνωσης (CWO) (ταχυδρομική διεύθυνση: BM CWO, WC1N 3XX). Βλ. επίσης <http://engymo.wordpress.com/>, «Ανοιχτό Γράμμα σε έναν Γερμανό Εργαζόμενο».

²³ *Ανοιχτό Γράμμα σε έναν Γερμανό εργαζόμενο*. <http://engymo.wordpress.com>

²⁴ <http://www.ft.com/cms/s/0/c1095e6c-938a-11e1-8ca8-00144feab49a.html#axzz1u110aCxD>

λουν περισσότερη λιτότητα. Όπως δε επισημαίνουν οι σύντροφοί μας, το πρόβλημα είναι παντού το ίδιο.

Εκλογές ή πραγματική αλλαγή;

Από τότε που ξέσπασε η κρίση, πριν από 4 χρόνια, έχουν αλλάξει δώδεκα κυβερνήσεις στα μεγάλα καπιταλιστικά κράτη, μαζί με αυτές της Ελλάδας και της Γαλλίας αυτό το μήνα (Μάιος 2012).

Οι εκλογές, όπως καθίσταται σαφές στο άρθρο ενός Γάλλου συντρόφου που παρακολουθεί το θέμα, δεν είναι παρά το μέσο με το οποίο η άρχουσα τάξη μάς χρησιμοποιεί ώστε να της παράσχει νομιμοποίηση. Επιλέγοντας δήθεν τους κυβερνώντες μας γινόμαστε συνένοχοι σε όσα μας κάνουν. Οι επιλογές που μας προσφέρουν οι κυβερνώντες μας ολοένα και στενεύουν. Για ‘μας η επιλογή των εκλογών που μας προσφέρει η αστική τάξη μοιάζει με αυτή ενός στρατοπέδου συγκέντρωσης: ή θάνατος από υπερκόπωση ή από πείνα. Οι Έλληνες εργαζόμενοι προσπάθησαν φυσικά να αποφύγουν μια τέτοια επιλογή, όπως έδειξαν τα εκλογικά αποτελέσματα. Παρά το γεγονός του ότι είναι παράνομο να μην ψηφίσει κανείς, περισσότερο από το ένα τρίτο του εκλογικού σώματος δεν πήγε να ψηφίσει. Εκείνοι που ψήφισαν (σε αντίθεση με τη Γαλλία) εγκατέλειψαν μαζικά τους σοσιαλδημοκράτες του ΠΑΣΟΚ ψηφίζοντας υπέρ των αριστερών κομμάτων που αντιτίθενται στο Σύμφωνο με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο Ολάντ κέρδισε στη Γαλλία, επειδή υποσχέθηκε την αναδιαπραγμάτευση του Ευρωπαϊκού Συμφώνου Σταθερότητας, αλλά το ΠΑΣΟΚ σχεδόν αφανίστηκε, επειδή αποδέχθηκε τους όρους διάσωσης του από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εκτός αυτού, το αποτέλεσμα των ελληνικών εκλογών δεν έδωσε καμία σαφή ένδειξη σχετικά με κάποιο σχέδιο δράσης για την ελληνική άρχουσα τάξη. Πράγματι, η αντιπαράθεση στην Ελλάδα είναι σχεδόν μια αλληγορία για ολόκληρη την παγκόσμια οικονομία. Η διαφορά έγκειται στο οι Έλληνες βιώνουν ήδη όσα όλοι θα αντιμετωπίσουμε μέσα στα επόμενα χρόνια. Στην πραγματικότητα, οι ελληνικές εκλογές δεν επιβεβαιώνουν παρά το οικονομικό και πολιτικό αδιέξοδο του καπιταλισμού σήμερα. Η κατάσταση της κρίσης οδήγησε σε σοβαρές απώλειες τα δύο κόμματα της κυβέρνησης συνασπισμού που διαπραγματεύτηκαν το πακέτο λιτότητας με την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΔΝΤ. Παρά τις ιδιαιτερότητες του ελληνικού κοινοβουλευτικού συστήματος που δίνει στο πρώτο κόμμα 50 επιπλέον έδρες, το ΠΑΣΟΚ και η Νέα Δημοκρατία δεν κατάφεραν -παρά 2 βουλευτικές έδρες - να σχηματίσουν κυβέρνηση η οποία θα συνεχίσει να εφαρμόζει το Σύμφωνο με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην πραγματικότητα, θα ήταν μια παρωδία, το εάν ήταν σε θέση να το επιτύχει αυτό μιας και 7 στους 10 ψηφοφόρους έδωσαν την ψήφο τους σε κόμματα που τάχθηκαν κατά του συμφώνου.

Η έκπληξη ήταν το δεύτερο μεγαλύτερο κόμμα, ο λεγόμενος αριστερός συνασπισμός του ΣΥΡΙΖΑ, που επωφελήθηκε κυρίως από τη δυσαρέσκεια με το σύμφωνο με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Κέρδισε ψήφους από το ΠΑΣΟΚ, αλλά και από νέους επαγγελματίες οι οποίοι θα έχαναν το επαγγελματικό καθεστώς τους στο πλαίσιο των προτεινόμενων από την ΕΕ μεταρρυθμίσεων ("κλειστά" επαγγέλματα). Καθώς πολλοί από αυτούς ήταν πρώην υποστηρικτές της Νέας Δημοκρατίας, δύσκολα μπορεί κανείς να πανηγυρίσει μια νέα άνοδο της κοινοβουλευτικής Αριστεράς, όπως κάνουν μερικοί εντός και εκτός Ελλάδας. Οι ψηφοφόροι δεν έδωσαν ψήφο εμπιστοσύνης στο ΣΥΡΙΖΑ, διότι προφανώς αυτό το κόμμα δεν έχει καμία σοβαρή εναλλακτική λύση για τη βαθιά κρίση. Ήταν μια ψήφος διαμαρτυρίας εναντίον των ολοένα και σκληρότερων μέτρων λιτότητας. Άλλο ένα παράδοξο της όλης κατάστασης είναι ότι οι ψηφοφόροι επιθυμούν την αναδιαπραγμάτευση με την ΕΕ αντί την έξοδο από την ευρωζώνη, την επιστροφή σε μια υποτιμημένη δραχμή και ένα ακόμη πιο αβέβαιο μέλλον. Η επακόλουθη σύγχυση που προκλήθηκε έχει ως αποτέλεσμα την πολιτική παράλυση για την οποία η μόνη λύση που προτείνεται από την ελληνική άρχουσα τάξη είναι νέες εκλογές. Κανένα από αυτά τα κόμματα δεν προσφέρει μια εναλλακτική λύση για την παράταση του καπιταλιστικού συστήματος που είναι πρωτίστως και η αιτία της όλης δυστυχίας.

Τα συνδικάτα

Παρ' όλο που ένας αυξανόμενος αριθμός εργαζομένων παύει πλέον να ελπίζει στο εκλογικό σύστημα εξακολουθεί, ωστόσο, να μένει ασαφές το πώς μπορούμε να βγούμε από το αδιέξοδο. Πολλοί συμφωνούν ότι οι εργαζόμενοι πρέπει να αντισταθούν στη λιτότητα, αλλά νομίζουν ότι η ενότητα των εργαζομένων σημαίνει και το πρέπει να παράσχουμε την εμπιστοσύνη μας στα συνδικάτα. Εκ πρώτης όψεως, η ιδέα ότι πρέπει να αγωνιστούμε όλοι μαζί για να πετύχουμε κάποιες παραχωρήσεις ασκεί κάποια έλξη, αλλά λαθεύει για δυο βασικούς λόγους. Κατά πρώτο λόγο τα συνδικάτα δεν μας ενώνουν, αλλά, στην πραγματικότητα, μας χωρίζουν. Και δεύτερον, τα συνδικάτα ισχυρίζονται ότι υπάρχει ακόμα άφθονο χρήμα και ότι το μόνο που χρειάζεται είναι να μπορέσουμε να πάρουμε και εμείς κάτι απ' αυτό. Με άλλα λόγια, ισχυρίζονται ότι ο καπιταλισμός είναι μια χαρά και ότι απλά χρειάζεται καλύτερη διαχείριση για γίνει πιο δίκαιος. Αυτό είναι ουτοπικό, αλλά δεν προκαλεί έκπληξη. Τα συνδικάτα, τα οποία κάποτε ήταν πραγματικές εργατικές οργανώσεις, σήμερα δεν είναι παρά γραφειοκρατικοί μηχανισμοί που διαθέτουν στελέχη που απασχολούνται μόνιμα και παίρνουν άνω των 100.000 λιρών. Είναι πλήρως ενσωματωμένα στο καπιταλιστικό σύστημα.

Όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά έγιναν φανερά στις πρόσφατες διαδηλώσεις στην Ισπανία, μετά την ανακοίνωση της κυβέρνησης Ραχόι ότι τα μέτρα λιτότητας που έχουν ήδη παρθεί δεν ήταν αρ-

κετά. Θα πρέπει να γίνουν επιπλέον περικοπές ύψους 36 δισεκατομμυρίων ευρώ για την επίτευξη του συμφωνηθέντος στόχου της μείωσης του χρέους που συμφωνήθηκε με την Ευρωπαϊκή Ένωση²⁵. Η Ισπανία έχει ήδη την υψηλότερη ανεργία στην Ευρώπη και αυτές οι πρόσφατες περικοπές θα οδηγήσουν τον λαό της στο ίδιο επίπεδο απελπισίας με αυτό της Ελλάδας. Η οργή στους δρόμους ήταν προβλέψιμη, αλλά τα συνδικάτα ήταν διχασμένα για το πώς να αντιδράσουν. Οι δύο μεγαλύτερες συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι Εργατικές Επιτροπές (οι CC.OO, οι οποίες πρόσκεινται στο Κομμουνιστικό Κόμμα) και η Γενική Ένωση Εργαζομένων (UGT, η οποία που πρόσκειται στο Σοσιαλιστικό Κόμμα), προσπάθησαν να εκτονώσουν την ταξική οργή κηρύσσοντας μια γενική απεργία (μόνο για μια μέρα φυσικά). Η *Daily Telegraph* αναφέρει:

«Στη Μαδρίτη οι διαδηλωτές μπλόκαραν την κυκλοφορία στην πρωτεύουσα, καθώς βγήκαν στους δρόμους αφηφώντας τη βροχή για να διαμαρτυρηθούν κατά των μέτρων λιτότητας. Οι διαδηλωτές, ανταποκρινόμενοι στα καλέσματα των συνδικαλιστικών ηγεσιών, συγκεντρώθηκαν σε μια διαδήλωση στην Puerta del Sol, το μέρος διαμαρτυρίας των Αγανακτισμένων το περσινό καλοκαίρι. Σε μια κοινή συγκέντρωση στην Puerta del Sol, τον τόπο διαμαρτυρίας των 'Αγανακτισμένων', τα λόγια των ηγετών των συνδικάτων προκάλεσαν τον ενθουσιασμό των διαδηλωτών.

‘Σχεδόν ένα εκατομμύριο εργάτες σε ολόκληρη την Ισπανία βγήκαν στους δρόμους λέγοντας ‘Όχι’ στον τρόπο με τον οποίο παίρνονται οι αποφάσεις για τις εργασιακές σχέσεις’, δήλωσε ο Ignacio Fernandez-Toxo, γενικός γραμματέας των CC.OO.

Συγγνώμη; Μήπως οι εργαζόμενοι διαμαρτύρονται μόνο επειδή δεν ζητήθηκε η γνώμη των συνδικάτων προτού απολυθούν; Δεν το νομίζουμε, αλλά η δήλωση είναι ενδεικτική της συνδικαλιστικής νοοτροπίας. Οι ηγεσίες των συνδικάτων απλά επιθυμούν να ερωτηθούν ευγενικά από το κράτος προτού διαχειριστούν την εκμετάλλευσή μας. Και τότε θα διαπραγματευτούν για τις θέσεις και τους όρους εργασίας. Η εποχή των διαπραγματεύσεων, όμως, αποτελεί μακρινό παρελθόν.

Η πραγματική εναλλακτική λύση

Η πραγματική εναλλακτική λύση απέναντι στο να παίζουμε το παιχνίδι με τον καπιταλιστικό τρόπο είναι πολύ πιο δύσκολη αλλά, παρά τη φτώχεια που επηρεάζει όλους μας, οι περισσότεροι δεν είναι

---

²⁵ Και για να το ολοκληρώσει όλο και περισσότερα χρήματα θα χρειαστούν για τη Bankia, την τράπεζα που έχει συσταθεί πριν από δύο χρόνια για να απορροφήσει ένα μεγάλο μέρος του επισφαλούς χρέους, η οποία έχει πλέον πρόβλημα, μιας και οι τράπεζες που ανέλαβε είχαν υποτιμήσει τα χρέη τους και είχαν υπερεκτιμήσει τα περιουσιακά τους στοιχεία, με αποτέλεσμα αυτή να έχει χρέη ύψους 52 δισ. ευρώ. Η ισπανική κυβέρνηση θα μπορούσε να την εθνικοποιήσει για να διασώσει το τραπεζικό σύστημα, αλλά τότε το χρέος της απλώς θα προστίθετο στο δημόσιο χρέος της χώρας.

ακόμη έτοιμοι για να την σκεφτούν. Η λύση αυτή δεν είναι τίποτα λιγότερο από την ανατροπή του καπιταλιστικού συστήματος και την αντικατάστασή του από μια νέα κοινωνική τάξη πραγμάτων στην οποία τα χρήματα, το χρέος και η εκμετάλλευση δεν θα υπάρχουν πια.

Είναι σαφές ότι το παραπάνω δεν αποτελεί μια άμεση και γρήγορη λύση. Η διαδικασία του περάσματος στην αντεπίθεση πρέπει να ξεκινήσει από την εργατική τάξη, οργανώνοντας αυτόνομα τους αγώνες της μέσω γενικών συνελεύσεων και απεργιακών επιτροπών που θα είναι υπόλογες σε αυτές τις γενικές συνελεύσεις όλων των εργαζομένων που συμμετέχουν στον αγώνα. Σε κάποιο βαθμό αυτό συμβαίνει ήδη, ιδιαίτερα στην Ισπανία. Οι 'Αγανακτισμένοι' και το 'Κίνημα Occupy' βοήθησαν να μεγαλώσει η πολιτική συνειδητοποίηση της ανάγκης μιας αντικαπιταλιστικής ατζέντας. Σε ορισμένα μέρη οι γενικές συγκεντρώσεις έχουν αναγνωρίσει ότι το πραγματικό μυστικό της επιτυχίας είναι η συμμετοχή με τη διενέργεια ευρύτερων συζητήσεων σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση και τι κάνουμε τώρα. Για να δοθεί ένα παράδειγμα, παραθέτουμε ένα απόσπασμα από μια προκήρυξη που βγήκε από την Εργατική Ομάδα της Palencia:

ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΠΕΡΓΙΑ ΧΩΡΙΣ ΜΕΣΑΖΟΝΤΕΣ

Για άλλη μια φορά η άρχουσα τάξη μάς υπενθύμισε ποιος είναι ο υπεύθυνος: αυτή τη φορά με την εργασιακή μεταρρύθμιση που αφήνει τους εργαζόμενους ακόμη περισσότερο στο έλεος του εργοδότη. Από εδώ και στο εξής η διατήρηση της δουλειάς σας θα εξαρτάται αποκλειστικά από την ανάγκη μεγιστοποίησης των κερδών του αφεντικού. Αυτό δεν οφείλεται στη μία ή την άλλη κυβέρνηση, αλλά μάλλον εκφράζει το γεγονός ότι για το κεφάλαιο δεν είμαστε τίποτε άλλο από εμπορεύματα. Αντιμέτωποι με αυτή την προοπτική δεν έχουμε άλλη επιλογή από το να αγωνιστούμε: Πώς θα πρέπει, όμως, να είναι αυτός ο αγώνας; Πώς θα πρέπει να διεξαχθεί;

Η πλειοψηφία των συνδικάτων μάς προσφέρει το εξής μοντέλο: εμείς δίνουμε τις εντολές, εσείς υπακούτε. Κάνουν πολλή φασαρία για την εργασιακή μεταρρύθμιση, αλλά, την ίδια ώρα, συνάπτουν συμφωνίες που κάνουν τα πράγματα χειρότερα για τους εργαζόμενους. Στην πραγματικότητα, τα δικαιώματά μας δεν έχουν καμία σημασία για αυτούς. Γι' αυτούς δεν είμαστε τίποτα περισσότερο από έναν αριθμό που δικαιολογεί την ύπαρξή τους και τις επιδοτήσεις τους. Αυτό που έχει σημασία γι' αυτούς είναι ότι είμαστε θύματα εκμετάλλευσης και υποδούλωσης, ενώ εκείνοι συνεχίζουν την κωμωδία τους! Δεν είναι τίποτα περισσότερο από μαριονέτες στην υπηρεσία των καπιταλιστών. Ο πραγματικός τους ρόλος, που είναι κι ο λόγος για τον οποίο εξακολουθούν να υπάρχουν, είναι να εκτονώνουν, να

εκτρέπουν και να υποτάσσουν την πραγματική πάλη της εργατικής τάξης, να την εμποδίζουν να αποτελέσει έναν πραγματικό κίνδυνο για το σύστημα και την άρχουσα τάξη του.

... δεν μπορούμε να ακολουθήσουμε την πλειοψηφία των συνδικάτων ούτε τις στρατηγικές τους. Προκειμένου να εκμηδενίσουν κάθε επαναστατική πάλη, έχουν συμφωνήσει να πραγματοποιήσουν μια απεργία υπό όρους, τη λεγόμενη παροχή «ελαχίστων υπηρεσιών»²⁶. Πότε είδαμε έναν πόλεμο όπου κάποιος υπογράφει μια συμφωνία με τον εχθρό ότι «δεν θα του προκαλέσει πάρα πολλά προβλήματα»; Ο σκοπός μιας απεργίας είναι να προκαλέσει βλάβη, να υποχρεώσει τους εργοδότες να λυγίσουν μπροστά στα συμφέροντά μας. Να τους χτυπήσει εκεί που πονάνε περισσότερο: στην οικονομία. Αυτό δεν θα γίνει με μια συμφωνημένη απεργία και μόνο για μία μέρα: θα επιτευχθεί μέσω των άγριων απεργιών²⁷ διαρκείας.

Δεν μπορούμε να δώσουμε στα προδοτικά συνδικάτα και στους οπορτουνιστές της Αριστεράς του Κεφαλαίου περισσότερο χρόνο. Πρέπει να αυτοοργανωθούμε χωρίς μεσάζοντες σε συνελεύσεις και σε εργατικά συμβούλια. Μόνο μέσω της αποφασιστικής και άνευ όρων δράσης μπορούμε να νικήσουμε τους εκμεταλλευτές και τους υπηρέτες τους σε όλους τους τομείς: από την αποτροπή της Εργασιακής Μεταρρύθμισης μέχρι την καταστροφή του καπιταλιστικού συστήματος.

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΚΟΠΕΣ

*ΑΣ ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΘΟΥΜΕ ΧΩΡΙΣ ΜΕΣΑΖΟΝΤΕΣ!*²⁸

Εξίσου σημαντικό σε αυτή την προκήρυξη είναι ότι αυτή δεν σταματά απλώς σε έναν αγώνα κατά των περικοπών αλλά θέτει το ζήτημα του συστήματος που τις προκαλεί. Αυτό είναι ήδη ένα βήμα μπροστά σε σχέση με τις ατζέντες των 'Αγανακτισμένων' και του 'Κινήματος Occupy'. Το ζήτημα που τίθεται εδώ δεν είναι να κάνουμε τον καπιταλισμό δίκαιο αλλά να απαλλαγούμε από αυτόν.

Και αυτό δεν αφορά μόνο το ζήτημα τρόπου οργάνωσης αλλά και πολιτικής συνείδησης. Το πρόβλημα είναι ότι τέτοια κινήματα αναφέρονται σήμερα τότε εδώ και τότε εκεί. Η πολιτική συνείδηση είναι πολύ δύσκολο να διατηρηθεί. Επιπλέον, εάν θέλουμε να αποφύγουμε τις παγίδες του παρελθόντος πρέπει να λάβουμε υπόψη τα διδάγματα της ιστορίας μας. Κατά τη γνώμη μας, εκείνοι που

---

²⁶ Ειδική εργατική νομοθεσία η οποία προβλέπει ότι κατά τη διάρκεια μιας απεργίας θα πρέπει να διασφαλίζεται η στοιχειώδης λειτουργία σε ένα πλήθος τομέων, υπό τα πρόσχημα της προστασίας της κοινωνίας, η οποία χρησιμοποιείται ως πρόσχημα για τον περιορισμό της απεργίας. (Σ.τ.Μ.)

²⁷ Οι λεγόμενες «άγριες απεργίες» είναι απεργίες που διεξάγονται χωρίς την απόφαση της ηγεσίας του συνδικάτου, και σε πολλές περιπτώσεις, ενάντια στη θέλησή του. (Σ.τ.Μ.)

²⁸ Το απόσπασμα αυτό παρατίθεται από τον Ernie της ICC στο libcom.org και είμαστε ευγνώμονες για την επισήμανσή του αυτή. (Η ICC [Διεθνές Κομμουνιστικό Ρεύμα] είναι μια από τις οργανώσεις της Κομμουνιστικής Αριστεράς και το libcom.org είναι μια ιστοσελίδα επαναστατικού περιεχομένου [Σ.τ.Μ.]).

έχουν στην πολιτική τους ημερήσια διάταξη την αναγκαιότητα της ανατροπής του καπιταλισμού, την αναγκαιότητα μιας άλλης κοινωνίας χωρίς χρήμα ή εκμετάλλευση, χωρίς κράτος και καταπίεση, θα πρέπει να ενωθούν σε μια παγκόσμια πολιτική οντότητα, την οποία μέχρι να βρούμε καλύτερη λέξη τον ονομάζουμε «κόμμα». Αυτό το κόμμα δεν είναι μια κυβέρνηση εν αναμονή, αλλά μια διεθνής μαχητική οργάνωση της οποίας μοναδικός σκοπός είναι η προώθηση του προγράμματος της παγκόσμιας επανάστασης. Αυτή η ίδια δεν παίρνει σε καμία περίπτωση την εξουσία. Τα όργανα του κόμματος δεν είναι το μέσο για τη μαζική πάλη. Αντίθετα, το διεθνές κόμμα θα παλέψει για τη δημιουργία των οργάνων της εξουσίας των εργαζομένων (ή των «εργατικών συμβουλίων», όπως λένε και οι εργαζόμενοι της Palencia στην προκήρυξή τους). Όταν αυτά τα όργανα δημιουργηθούν, τότε παλεύει μέσα σε αυτά, ως μέρος της τάξης στην οποία ανήκει, ενάντια σε κάθε επιστροφή στα καπιταλιστικά σχήματα (όχι τουλάχιστον εκείνα που θα προταθούν από το καπιταλιστικό κράτος και την καπιταλιστική σοσιαλδημοκρατική Αριστερά). Αυτή, προφανώς, δεν είναι μια προοπτική που θα πραγματοποιήσουν αμέσως οι μάζες των εργαζομένων, αλλά είναι η μόνη που μας προσφέρει μια πραγματική εναλλακτική λύση. Αυτή είναι η προοπτική για την οποία αγωνιζόμαστε υπομονετικά από όπου μπορούμε.

15 Μαΐου 2012

Revolutionary Perspectives

<http://www.leftcom.org/en>